

Πώς καθαρίζεται η καρδιά;

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

Για να καθαρίσουμε, την καρδιά μας πρέπει να καταβάλουμε μεγάλες προσπάθειες, να κάνουμε γενναίους αγώνες. Έχουμε ανάγκη από συχνά δάκρυα, αδιάλειπτη καρδιακή προσευχή κι εγκράτεια. Πρέπει να μελετάμε το λόγο του Θεού, όπως επίσης τα κείμενα και τους βίους των αγίων. Πάνω απ' όλα όμως έχουμε ανάγκη από διαρκή μετάνοια, συχνή θεία κοινωνία και καθημερινό αυτοέλεγχο. Πρέπει ν' αναλογιστούμε πόσο αγνοί πλάστηκαν οι πρωτόπλαστοι και πως η πονηριά της αμαρτίας μπήκε στον κόσμο. Να στοχαστούμε μέσα μας το κατ' εικόνα και καθ' όμοίωσιν και την υποχρέωση που έχουμε να μοιάσουμε στο πρωτότυπό μας, στον πάναγνο Θεό. Να συλλογιστούμε τη λύτρωση που δεχτήκαμε από το ανεκτίμητο αίμα του Υιού του Θεού, τη θεία υιοθεσία μας εν Χριστώ Ιησού, την εντολή που μας δόθηκε να γίνουμε «άγιοι εν πάση αναστροφή» (Α' Πέτρ. α' 15). Πρέπει να σκεφτόμαστε το θάνατο, την κρίση, τη φρικτή γέεννα.

Πρέπει επίσης να υπομένουμε πολλές θλίψεις, γιατί αυτές θεραπεύουν τις πληγές της αμαρτίας και κατακαίουν τ' αγκάθια των παθών. «Διά πολλών θλίψεων δεημάς εισελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ» (Πράξ. ιδ' 22), λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ὅλοι οἱ ἅγιοι πέρασαν ἀπὸ πολλές θλίψεις γιὰ ν' ἀποκτήσουν καθαρὴ καρδιά. Χωρὶς θλίψεις κανένας τοὺς δε στεφανώθηκε. Μερικοὶ τράβηξαν πολλὰ ἀπὸ τοὺς διώχτες τοὺς, ἄλλοι ἐξαντλήθηκαν θεληματικὰ με νηστείες, ἀγρυπνίες, ἀσκήση καὶ χαμαικοιτίες. Ἀγρυπνοῦσαν στὴν προσευχή, καὶ με τὴ γλυκύτητά της ἀπόκρουαν κάθε αμαρτωλὴ προσβολή.

Συμμετείχαν, τακτικὰ στὸ μυστήριο τῆς θείας εὐχαριστίας, γιὰτί ἡ θεία κοινωνία εἶναι δυνατὸ ὄπλο καὶ μέσο γιὰ τὴν κάθαρση, τὸν αγιασμό καὶ τὴν ανακαίνιση ψυχῆς καὶ σώματος. Μελετοῦσαν ὅλο καὶ περισσότερο καὶ πιο βαθιὰ τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ καὶ οὖς τοὺς ἦταν ἀφοσιωμένοι στὸν Κύριο. Καὶ κατὰ τὴν ἀσκήση ὅλων αὐτῶν, ἀπὸ τὰ μάτια κάποιων ἀπὸ κείνους τοὺς εὐλογημένους, ὅπως ὁ ὄσιος Εφραίμ ὁ Σύρος, ἔτρεχαν ἀσταμάτητα δάκρυα. Τὰ δάκρυα τὰ ἔχουμε μεγάλη

ανάγκη, γιατί καθαρίζουν την καρδιά μας.

«Δακρύων μοι παράσχου, Χριστέ, ρανίδας, τον ρύπον της καρδιάς μου καθαιρούσας», διαβάζουμε στην ακολουθία προ της θείας μεταλήψεως (ωδή γ'). Και στον κανόνα προς τον Άγγελο φύλακα (ωδή η') διαβάζουμε: «Από βλεφάρων δάκρυα, αστακτί καταρρέοντα, μετά δαψιλούς της προχοής παράσχου μοι, δι' όλον με πλύνοντα, εκ κορυφής και μέχρι ποδών, ως υπέρ χιόνα, λευκανθέντα χιτώνα, φορέσας μετανοίας, εις νυμφώνα τον θείον, εισέλθω». Και στην έκτη ωδή του ιδίου κανόνα: «Λιβάδας δακρυομβρύτους ομβρίζειν, τον στεγάζοντα εν ύδασι λόγω, τα εαυτού υψηλά υπερώα, χάριν μοι δούναι δυσώπει προστάτα μου· ως αν δι' εκείνων καθαρθή η καρδιά μου και καθορά τον Θεόν».

Εκείνοι που κλαίνε για τις αμαρτίες τους ξέρουν πως τα δάκρυα μας βοηθάνε ν' αποκτήσουμε την καθαρότητα, την ειρήνη και τη μακαριότητα της καρδιάς μας. Γιατί όπως βγαίνουν τα δάκρυα από τα μάτια μας, μαζί τους φεύγουν κι οι αμαρτίες από την ψυχή μας. Μετά τα δάκρυα η συνείδησή μας ηρεμεί, γαληνεύει και μέσα μας νιώθουμε ένα είδος πνευματικής γλυκύτητας, μια «οσμή ευωδίας πνευματικής». Τότε τα πνευματικά μάτια μας βλέπουν μέσα μας το Θεό να καθαρίζει όλες τις ανομίες μας και να μας χαρίζει το ανέκφραστο έλεός Του. Τότε μόνο μπορούμε να καταλάβουμε εμπειρικά πόσο μακάριοι κι ευτυχισμένοι, ειρηνικοί και χαρούμενοι είναι εκείνοι που έχουν καθαρή και άδολη καρδιά. Η συνείδηση δεν τους βασανίζει. Οι αμαρτίες τους συχωρέθηκαν από το άπειρο έλεος του Θεού και δεν τους ελέγχουν πια. Έχουν την αίσθηση πως αναπαύονται κοντά στο Θεό, την πηγή της μακαριότητας, κι ο Θεός αναπαύεται σ' αυτούς. Μακάριοι οι καθαροί τη καρδιά.

Η καθαρή καρδιά είναι πλούσια πηγή ειρήνης και μόνιμης χαράς. Ό,τι καλό και να δουν εκείνοι που έχουν καθαρή κι αγνή καρδιά χαίρονται μέσα τους. Γιατί σε κάθε πλάσμα βλέπουν τη σφραγίδα της αγαθότητας του Θεού, της σοφίας και της παντοδυναμίας Του. Αλλά νιώθουν ευτυχισμένοι και με τον εαυτό τους. Η καρδιακή καθαρότητά τους και το έλεος του Θεού τους κάνει χαρούμενους, όπως χαρούμενους τους κάνουν και τα μέλλοντα αγαθά «α οφθαλμός ουκ είδεν και ους ουκ ήκουσεν», αλλά την ύπαρξή τους τη νιώθουν με βεβαιότητα στην καρδιά τους.

Από την άλλη μεριά τώρα, πόσο αξιολύπητοι είναι οι άνθρωποι που έχουν καρδιά μολυσμένη και δόλια! Η καρδιά τους είναι πηγή μόνιμης θλίψης. Φόβος και τρόμος τους διακατέχει, μ' όλο που κρατούν τα προσχήματα και δείχνουν χαρούμενοι. Και γιατί αυτό; Επειδή οι αμαρτίες και τα πάθη απομυζούν σαν σκουλήκια την καρδιά τους και την στεγνώνουν. Η συνείδηση τους διαμαρτύρεται, δεν τους αφήνει σε ησυχία. Η κρίση του Θεού τους τρομοκρατεί. Μακάριοι, οι καθαροί τη καρδιά, ότι αυτοί τον Θεόν όψονται. Μακάριοι και τρισευτυχισμένοι είναι εκείνοι που έχουν

καθαρή κι άδολη καρδιά, γιατί αυτοί θα δουν πρόσωπο με πρόσωπο το Θεό στη μέλλουσα ζωή. Είναι φυσικό οι καθαροί να βλέπουν τον Καθαρό, όπως είναι χαρακτηριστικό στο καθαρό και υγιές μάτι να βλέπει το φως.

Αν εγκαταλείψαμε όλα τα εγκόσμια και νιώθουμε πως είμαστε μακάριοι κι ευτυχισμένοι απ' αυτήν τη ζωή ακόμα, παραδινόμαστε με αφοσίωση στην προσευχή. Και τότε μιλάμε μαζί Του όπως τα παιδιά στον πατέρα τους, μ' όλο που δεν Τον βλέπουμε με τα μάτια μας αλλά «δι' εσόπτρου, εν αινίγματι» (Α' Κορ. ιγ' 12). Φτάνει βέβαια σ' αυτή τη ζωή να έχουμε πολύ έντονη την αίσθηση της παρουσίας Του. Κι αν εμείς αξιωνόμαστε να έχουμε τέτοιες ευλογίες, τι να πούμε για τους οσίους και τους δίκαιους και τους «καθαρούς τη καρδιά», τι θα νιώσουν εκείνοι όταν δουν το Θεό στη μέλλουσα ζωή πρόσωπο με πρόσωπο, Εκείνον που είναι πηγή του αιωνίου φωτός και της μακαριότητας;

Τι να πούμε για τις τάξεις των αγγέλων, για τους προπάτορες, τους προφήτες, τους αποστόλους. Ιεράρχες, και μάρτυρες, τους μοναστές κι όλους τους αγίους, με τους οποίους ζει κι ευφραίνεται κάθε πλάσμα στον ουρανό και τη γη; Μάλιστα! Αυτή θα είναι πραγματική ευτυχία και μακαριότητα, άπειρη ηδονή, εκεί, «όπου ήχος καθαρός, εορταζόντων», εκεί που υπάρχει η ανεκλάλητη χαρά εκείνων που θεωρούν το ανέκφραστο κάλλος της μορφής Του.

Ας φροντίσουμε όλοι λοιπόν ν' αποκτήσουμε καθαρή κι αγνή καρδιά με δάκρυα μετανοίας, με αγρυπνίες και προσευχές, με εγκράτεια και συχνή μελέτη του λόγου του Θεού. Ας βιαστούμε να ξεριζώσουμε και ν' αποβάλουμε από την καρδιά μας την τύφλωση των παθών, για να μπορέσουμε να δούμε το Χριστό, το Θεό μας, το Σωτήρα των ψυχών μας.

«Χριστέ, το φως το άληθινόν, το φωτίζον και αγιάζον πάντα άνθρωπον ερχόμενον εις τον κόσμον, σημειωθήτω εφ' ημάς το φως του προσώπου σου, ίνα εν αύτω οψόμεθα φως το απρόσιτον και κατεύθυνον τα διαβήματα ημών προς έργασίαν των εντολών σου ᾤ πρεσβείαις της πανάχραντου σου μητρός και πάντων σου των αγίων. Αμήν».

(Αγ. Ιωάννου Κρονστάνδης, «Οι Μακαρισμοί - δέκα ερμηνευτικές ομιλίες», Αθήνα 2005)